

Bilvashtakam

ଏହି ପାଠଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ

ଉତ୍ସ

ପ୍ରତ୍ୟେକ ପାଠ ନିଜ ଉତ୍ସ, ପରମ୍ପରା ଓ ସଂସ୍କରଣ ସହିତ ଛପା ହୋଇଛି। ଅନ୍ୟ ପରମ୍ପରା ଓ ସଂସ୍କରଣରେ ଶବ୍ଦରେ ସାମାନ୍ୟ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥାଇପାରେ।

ଲିପ୍ୟନ୍ତରଣ

ରୋମାନ ଧାଡ଼ି ଦେବନାଗରୀରୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ IAST ଲିପ୍ୟନ୍ତରଣ (ā = ଦୀର୍ଘ ଆ, ṃ = ଅନୁସ୍ୱାର, ḥ = ବିସର୍ଗ, ś/ṣ = ଶ/ଷ, c = ଚ)। ହିନ୍ଦୀ, ଅଞ୍ଚଳୀ ଓ ବ୍ରଜ ପାଠରେ ଶବ୍ଦ ଶେଷର ଅରକାରିତ "a" ଛାଡ଼ିଦିଆଯାଏ। ଲିପ୍ୟନ୍ତରଣରେ ବୈଦିକ ସ୍ୱର ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ।

Bilvashtakam

ପ୍ରକାର	ଅଷ୍ଟକମ୍
ଦେବତା	ଶିବ
ସଂସ୍କରଣ	Verified text
ପରମ୍ପରା	ଶୈବ
ଉତ୍ସ	Brihat Stotra Ratnakara, vol. 1 (1953) — Vol. 1, scan pages 446–447
କୃତଜ୍ଞତା	Text: Brihat Stotra Ratnakara vol. 1 (1953) via Sanskrit Wikisource contributors (CC BY-SA 4.0). Verification, summary and meaning: Udyog Jyotish editorial team.
କପିରାଜ୍ଞତା	Text in the public domain. Transcription from Sanskrit Wikisource, CC BY-SA 4.0.

त्रिदलं त्रिगुणाकारं त्रिनेत्रं च त्रियायुधं ।

tridaḷaṃ triguṇākāraṃ trinetraṃ ca triyāyudhaṃ |

त्रिजन्मपापसंहारं एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ १ ॥

trijanmapāpasamhāraṃ ekabilvaṃ śivārpitam || 1 ||

त्रिशाखैर्बिल्वपत्रैश्च अच्छिद्रैः कोमलैश्शुभैः ।

triśākhairbilvapatraiśca acchidraiḥ komalaiśśubhaiḥ |

तव पूजां करिष्यामि एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ २ ॥

tava pūjāṃ kariṣyāmi ekabilvaṃ śivārpitam || 2 ||

दर्शनं बिल्ववृक्षैश्च स्पर्शनं पापनाशनम् ।

darśanaṃ bilvavṛkṣaiśca sparśanaṃ pāpanāśanam |

अघोरपापसंहारं एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ३ ॥

aghorapāpasamhāraṃ ekabilvaṃ śivārpitam || 3 ||

साळग्रामेषु विप्रेषु तटाके वनकूपयोः ।

sāḷagrāmeṣu vipreṣu taṭāke vanakūpayoḥ |

यज्ञकोटिसहस्राणां एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ४ ॥

yajñakoṭisahasrāṇāṃ ekabilvaṃ śivārpitam || 4 ||

दन्तिकोटिसहस्रेषु अश्वमेधशतानि च ।

dantikōṭisahasreṣu aśvamedhaśatāni ca |

कोटिकन्याप्रदानेन एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ५ ॥

koṭikanyāpradānena ekabilvaṃ śivārpitam || 5 ||

एकं च बिल्वपत्रैश्च कोटियज्ञफलं लभेत् ।

ekaṃ ca bilvapatraiśca koṭiyajñaphalaṃ labhet |

महादेवैश्च पूजार्थं एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ६ ॥

mahādevaiśca pūjārthaṃ ekabilvaṃ śivārpitam || 6 ||

काशीक्षेत्रे निवासं च कालभैरवदर्शनम् ।

kāśīkṣetre nivāsaṃ ca kālabhairavadarśanam |

गयाप्रयागमे दृष्ट्वा एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ७ ॥

gayāprayāgame dṛṣṭvā ekabilvaṃ śivārpitam || 7 ||

उमया सह देवेशं वाहनं नन्दिशङ्करम् ।

umayā saha deveśaṃ vāhanaṃ nandiśaṅkaram |

मुच्यते सर्वपापेभ्यो एकबिल्वं शिवार्पितम् ॥ ८ ॥

mucyate sarvapāpebhyo ekabilvaṃ śivārpitam || 8 ||

ଅର୍ଥ

The three-part bilva leaf is likened to the three gunas, Shiva's three eyes and three weapons, and is said to remove the sins of three births. Each verse compares the merit of one bilva leaf offered to Shiva with great acts — gifts to many, countless sacrifices, living in Kashi and seeing Kalabhairava, pilgrimage to Gaya and Prayag — and the last says the one who offers it to Shiva with Uma and Nandi is freed of all sins.

ଏହି ଦଲିଲ ବିଷୟରେ

ଏହି ଦଲିଲର ପାଠଗୁଡ଼ିକ ସାର୍ବଜନୀନ (ପବ୍ଲିକ୍ ଡୋମେନ୍) ବା ଆମ ଦଳ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ପାରମ୍ପରିକ ଭକ୍ତି ପାଠ, ନିଜ ଲିପିବଦ୍ଧ ଉତ୍ସ ଓ ସଂସ୍କରଣ ସହିତ ଛପା ହୋଇଛି।

ଅର୍ଥଗୁଡ଼ିକ ଆମ ନିଜ ଶବ୍ଦରେ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ବିଦ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନୁବାଦ ନୁହେଁ। କୌଣସି ପାଠର ନିଜ ଶ୍ଳୋକରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ଲାଭ ପାଠର ଅଂଶ, ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ନୁହେଁ।

କେତେକ ସାଧନା ପରମ୍ପରା ଅନୁସାରେ ଗୁରୁଙ୍କ ମାର୍ଗଦର୍ଶନରେ କରାଯାଏ। ନିଜ ପରମ୍ପରାର ମାର୍ଗଦର୍ଶନ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତୁ।